

KALIX KOMMUN

Näringslivsprogram

Kalix kommun

2025–2030

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställt/upprättad	Beslutsinstans
Näringslivsprogram 2025-2030	Program		

Innehållsförteckning

1. Bakgrund.....	3
2. Vad är näringslivsprogrammet?	4
3. Ansvar, genomförande, uppföljning och spridning	4
4. Arbetssätt.....	5
5. Insatsområden	5
5.1 Företagsservice	5
5.2 Kompetensförsörjning.....	6
5.3 Innovation och tillväxt	6
5.4 Markberedskap och infrastruktur	7
5.5 Upphandling	8
5.6 Attraktionskraft	8

Bakgrund

För att stärka kommunens attraktionskraft och framtida tillväxt behövs ett företagsklimat som främjar nyföretagande, underlättar för befintliga företag att växa och skapar goda villkor för entreprenörskap. Det handlar inte enbart om näringslivsfrågor i snäv bemärkelse, utan om hela kommunens funktion – från serviceinriktad myndighetsutövning och digitalisering till fungerande förskolor och trygghet i samhället.

I kommunen finns många företag med framåtanda och med mod att satsa, som skapar arbetstillfällen, skatteintäkter och bidrar till den gemensamma välfärden. När företagen mår bra så mår Kalix kommun bra. Ett konkurrenskraftigt näringsliv är avgörande för Kalix kommuns utveckling, både ekonomiskt och socialt. Små företag utgör en central del i det lokala näringslivet och står för 33 procent av alla jobb i kommunen samt 55 procent av sysselsättningen inom privat sektor¹. Små företag utgör en viktig del av kommunens skatteunderlag och bidrar i hög grad till finansieringen av välfärd och samhällsservice. Tillsammans med de större företagen skapar de en stabil och mångsidig grund för Kalix kommuns ekonomiska utveckling.

I Kalix är 92,8 procent av företagen små, med färre än fem anställda. År 2024 startades 82 nya företag, vilket motsvarar 6,2 procent av den befintliga företagsstocken. Det är något lägre än riksgenomsnittet, men visar ändå på en positiv utveckling efter ett svagt 2023. Totalt fanns det 843 företagare i kommunen 2023, vilket motsvarar 11 procent av de sysselsatta. Andelen kvinnliga företagare har ökat något och uppgick till 26,6 procent².

För att skapa långsiktigt hållbara förutsättningar för näringslivet behöver kommunen arbeta med flera nyckelområden, såsom effektiv tillståndshantering, anpassad upphandling, brottsförebyggande insatser och planprocesser med näringslivsfokus. Ett nära samarbete mellan kommunen och det lokala näringslivet är avgörande för att forma en gemensam väg framåt.

För att forma en gemensam riktning framåt har Kalix kommun samverkat med det lokala näringslivet. En viktig milstolpe i arbetet var företags kick-offen som hölls i november 2023. Under denna kick-off identifierade deltagande företag viktiga insatsområden baserade på utmaningar och behov.

Under 2024 har kommunen fortsatt dialogen med de lokala företagen genom en serie dialogmöten och workshops. Dessa möten har varit avgörande för att samla in värdefulla inspel och underlag till de insatsområden som lyftes fram under kick-offen. Dialogmötena har fokuserat på:

- Företagsservice
- Kompetensförsörjning
- Innovation och tillväxt
- Markberedskap och infrastruktur
- Upphandlingar
- Attraktionskraft

Det ska vara enkelt att vara företagare i Kalix kommun. Varje medarbetare, från chefer till

¹ Statistik hämtad från Företagarfakta 2025 – Kalix, Företagarna

² Statistik hämtad från Företagarfakta 2025 – Kalix, Företagarna

handläggare, har en viktig roll i att skapa en positiv upplevelse för företagen.

Genom dialogmöten har kommunen och det lokala näringslivet tillsammans arbetat för att ta fram underlag till ett näringslivsprogram som lägger grunden för en hållbar utveckling för näringslivet i Kalix kommun och som ska leda till ett förbättrat lokalt företagsklimat.

Vad är näringslivsprogrammet?

Näringslivsprogrammets övergripande mål är en förbättring av företagsklimatet i Kalix kommun, som också är ett av Kalix kommuns riktade mål. Kommunen kommer att följa utvecklingen av det sammanfattande omdömet av det lokala företagsklimatet utöver de enskilda indikatorerna för varje insatsområde i näringslivsprogrammet. Vill du läsa mer om företagsklimatet: <https://www.foretagsklimat.se/>

Programmets insatsområden ska lägga grunden för att Kalix ska upplevas som en attraktiv plats där lokala företag kan växa och utvecklas, dit nya företag lockas och där nya företag startas. Resultaten ska följas upp löpande inom respektive insatsområde genom ett antal olika indikatorer. Det gör det lättare att utvärdera framsteg och effektiviteten av de genomförda aktiviteterna.

Näringslivsprogrammet och dess årliga aktivitetsplan riktar sig till samtliga nämnder, förvaltningar och styrelser i Kalix kommunkoncern. Näringslivsprogrammet ska visa vad näringslivet i Kalix kommun behöver och utgör grunden för kommunens insatser i näringslivsfrågor och genomförandet av aktiviteter tillsammans med näringslivet och andra berörda organisationer.

Ansvar, genomförande, uppföljning och spridning

För att näringslivsprogrammet ska få genomslag i hela kommunkoncernen och i samverkan med det lokala näringslivet krävs ett tydligt ansvarstagande, strukturerat genomförande och kontinuerlig uppföljning. Genom att integrera programmet i kommunens ordinarie styrprocesser säkerställs att insatserna blir en naturlig del av det dagliga arbetet. En öppen dialog och bred spridning av programmets innehåll är avgörande för att skapa engagemang och delaktighet i hela Kalix.

Kommunstyrelsen ansvarar för att samordna arbetet både internt och med externa parter när programmet genomförs. De ser också till att programmet och aktivitetsplanen sprids inom Kalix kommunkoncern och till relevanta externa parter i näringslivet.

Näringslivsprogrammet ska följas upp genom Kalix kommuns vanliga planerings- och uppföljningsprocess. Alla nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag inom kommunen ska planera och rapportera sina aktiviteter som en del av denna process. En fördjupad analys av resultatet ska genomföras vid uppföljningstillfället. Uppföljningen ska inkludera en kvalitativ analys av resultat och effekter samt förslag till åtgärder.

Kommunstyrelsen följer upp programmet och aktiviteterna varje år. Det ska också föras en dialog med representanter för näringslivet om framstegen inom programmets insatsområden.

Arbetsätt

Kommunens näringslivsarbete ska bygga på förtroende, enkelhet, effektivitet och service, alltid med företagarnas bästa i fokus. Vi strävar efter att skapa en miljö där företagande är enkelt och tillgängligt, och där varje företagare känner sig sedd och hörd.

Vi arbetar aktivt över förvaltningsgränserna och kommunala bolag för att diskutera aktuella utmaningar och dela information om förändringar som påverkar företagen, såsom ny lagstiftning eller infrastrukturprojekt.

Vi fokuserar på de områden som vi gemensamt har identifierat med näringslivet och ser till att leverera på dessa. Våra beslut ska vara tydliga och lätta att förstå. Vi välkomnar konstruktiv kritik och förbättringsförslag som en del av vår strävan att ständigt förbättra oss.

Insatsområden

Programmet har 6 insatsområden.

1. Företagsservice

För att näringslivet i Kalix ska kunna växa och utvecklas är det viktigt att det är enkelt och smidigt att driva företag. Företagare vill och behöver kunna fokusera på sin affärsverksamhet – det är betydelsefullt att få stöd att navigera genom kommunala processer. Genom ett professionellt bemötande, tydlig kommunikation och ett lösningsfokuserat arbetssätt kan kommunen bidra till att skapa ett positivt och företagsvänligt klimat. Beslutsgångar, myndighetsutövning, service, infrastruktur och digitala tjänster ska präglas av hög kvalitet, tillgänglighet och effektivitet.

Hur utvärderas insatsområdet?

- **NKI** (nöjt kundindex, Insikten): Mäter hur nöjda företag är som haft kontakt med Kalix kommun inom olika områden, till exempel bygglov och livsmedelstillsyn. Målsättningen är att Kalix ska fortsatt ligga topp 10 i SKR:s Öppna jämförelser företagsklimat med ett index över 80.
- Resultatet från undersökningen **Lokalt företagsklimat** (Svenskt Näringsliv) ska vara minst 3,5 på följande **frågor**:
 - Kommunala tjänstemäns attityder till företagande
 - Jag upplever att kommunens handläggare hade förståelse för min verksamhet
 - Kommunens handläggningstid framstår som rimlig

Dessa indikatorer är i linje med eller har en indirekt koppling till mål 9 i Agenda 2030, som handlar om hållbar industri, innovationer och infrastruktur.

2. Kompetensförsörjning

En av de viktigaste förutsättningarna för ett innovativt och växande näringsliv är tillgången till kompetent arbetskraft. Därför är det viktigt att grundskolan, gymnasiet, universitetet och övriga utbildningsverksamheten kan möta de föränderliga behoven av kompetens och att företagen möjliggör den praktik som behövs. Många aktörer delar ansvaret för att skapa en bra matchning mellan utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden.

Samarbete mellan företag, skolor, universitet, utbildningar för vuxna och arbetsmarknaden, samt med grannkommuner, är viktigt för att säkerställa att det finns tillräckligt med kompetent arbetskraft både nu och i framtiden. I en tid av snabb förändring och ökad digitalisering är det också nödvändigt att betona vikten av livslångt lärande.

Hur utvärderas insatsområdet?

- **Sysselsatta invånare 20–65 år, andel (%)**
Utveckling av sysselsatta invånare i kommunen. (Källa: Kolada)
- **Bruttoregionprodukt (BRP), tkr/invånare**
Utveckling av BRP i kommunen. (Källa: Kolada)
- **Skolans kontakt med det lokala näringslivet**
(Källa: Svenskt Näringslivs undersökning av det lokala företagsklimatet)
- **Tillgången till kompetens** (Källa: Svenskt Näringslivs undersökning av det lokala företagsklimatet)

Dessa indikatorer är i linje med eller har en indirekt koppling till mål 8 i Agenda 2030, som handlar om anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.

3. Innovation och tillväxt

För att stärka Kalix kommuns attraktionskraft och långsiktiga tillväxt behövs ett företagsklimat som uppmuntrar nyföretagande, skapar goda villkor för entreprenörskap och ger befintliga företag möjlighet att växa. En viktig del i detta är att utveckla stödstrukturer som underlättar för företag i alla faser – från idé till etablering och expansion. Våra företagsmiljöer, mötesplatser för samverkan och branschträffar ska hjälpa till att skapa tillväxt och framgång.

För att Kalix kommun och dess näringsliv ska fortsätta utvecklas och stå starkt i framtiden är det gynnsamt att främja ett innovativt klimat där hållbarhet och internationalisering ses

som naturliga drivkrafter. Genom att vara öppna för nya perspektiv och globala influenser skapas möjligheter för både befintliga företag och nya idéer att växa. Det bidrar till en levande, inkluderande och konkurrenskraftig näringslivsmiljö. Genom regionalt och nationellt samarbete främjas lokal utveckling, och kommunen arbetar för att främja entreprenörskap och ung företagsamhet för en hållbar utveckling av näringslivet.

Genom att erbjuda stöd, vägledning och ett företagsvänligt klimat vill kommunen stärka det lokala näringslivet och samtidigt attrahera entreprenörer, innovatörer och talanger – både från andra delar av Sverige och från internationella sammanhang. Tillsammans bygger vi en stark kultur där stolthet över platsen Kalix växer, och där positiva berättelser om kommunen sprids av både företagare och invånare.

Hur utvärderas insatsområdet?

- **Antalet nystartade företag** i Kalix kommun ska bibehållas på samma goda nivå som tidigare år, cirka 80–100 nya företag per år.
- **Omsättningstillväxten** hos näringslivet ska öka. (Källa: Bisnis Analys)
- **Antal företag** (Källa: Bolagsverket)

Dessa indikatorer har en indirekt koppling till mål 8 i Agenda 2030, som handlar om anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt. Om antalet företag ökar och/eller om företagets tillväxt ökar så skapas förutsättningar för ökad bruttoregionprodukt per invånare, fler arbetstillfällen och sysselsatta invånare.

4. Markberedskap och infrastruktur

Kommunen samarbetar med näringslivet för att skapa gynnsamma förutsättningar för både befintliga företag och dess expansion samt nya företags etablering i Kalix kommun. Investeringar görs för att förbättra och utveckla befintliga verksamhetsområden samt proaktivt öka utbudet av mark. När planprocesser genomsyras av ett tydligt näringslivsfokus och samverkan mellan kommunen och företagen stärks, blir företagande en integrerad del av kommunens arbete med samhällsutveckling. Kontinuerlig dialog med fastighetsägare ger kommunen aktuell information om utbud och efterfrågan av lokaler.

När kommunen utvecklar verksamhetsmark gör vi det utifrån Kalix kommuns position och unika förutsättningar för bland annat tillverkande industri, tjänsteföretag och besöksnäring. För alla företag oavsett storlek och bransch ska kommunen erbjuda en enkel och tydlig expansions- eller etableringsprocess. För att lyckas krävs en kontinuerlig dialog med tillstånds- och tillsynsmyndigheter samt ledningsägare inom el, vatten och annan teknisk försörjning utifrån näringslivets behov.

Hur utvärderas insatsområdet?

- Resultatet från undersökningen **Lokalt företagsklimat** (Svenskt Näringsliv) ska vara minst 3,5 på följande **frågor**:

- Tillgång till mobilnät och bredband
- Kommunala tjänstemäns attityder till företagande
- Jag upplever att kommunens handläggare hade förståelse för min verksamhet
- Undersökning av kundnöjdhet i mark- och exploateringsprocessen

Indikatorerna från Svenskt Näringslivs undersökning av det lokala företagsklimatet har en indirekt koppling till mål 9 i Agenda 2030, som handlar om Hållbar industri, innovationer och infrastruktur.

5. Upphandling

Kalix kommun ska genomföra upphandlingar på ett affärsmässigt sätt. Vi vill skapa en transparent och inkluderande upphandlingsprocess som främjar ekonomisk tillväxt. Genom arbetet med upphandling i nära dialog med leverantörer och verksamheter uppfylls kommunens mål, och kommunkoncernens ekonomiska resurser nyttjas effektivt. Kalix kommun ska uppfattas som en bra och attraktiv affärspartner av leverantörer. Genom kontinuerlig dialog med näringslivet ska kommunen arbeta med att förbättra och effektivisera kommunens upphandlingsrutiner och utbildningsinsatser. Vi jobbar för att lokala företag ska kunna kvalificera sig till upphandlingar.

Hur utvärderas insatsområdet?

- **NUI** (nöjt upphandlingsindex): Mäter hur nöjda de företag är som haft kontakt med Kalix kommun gällande inköp och upphandling. Målsättningen är att Kalix ska ha ett nöjt upphandlingsindex på 70 enligt SKR:s undersökning år 2030.
- Resultatet från undersökningen **Lokalt företagsklimat** (Svenskt Näringsliv) för **upphandling** ska vara minst 3,2

Indikatorerna kan indirekt kopplas till mål 9 i Agenda 2030, som handlar om hållbar industri, innovationer och infrastruktur. I mål 9 finns indikatorn Företagsklimat – Insikten.

6. Attraktionskraft

Ett attraktivt Kalix byggs inifrån och ut av alla oss som bor, lever och verkar i Kalix kommun. Kalix ligger i ett av Sveriges mest expansiva tillväxtområde med anledning av den gröna industriomställningen och med en besöksnäring som växer. Kalix ska vara en attraktiv kommun att leva och verka i och en attraktiv plats att besöka. Vi ska skapa ett starkt platsvarumärke. Genom att paketera Kalix styrkor blir det enklare att kommunicera vad platsen erbjuder och vi kan visa upp vår unika kompetens och positionering inom olika områden. Det kan stärka Kalix profil och attraktionskraft. Tillsammans kan kommunen,

näringslivet och föreningslivet kraftsamla för att stärka Kalix platsvarumärke. Ett starkt platsvarumärke bidrar till positiv samhällsutveckling och internationell konkurrenskraft.

Tillsammans arbetar vi aktivt för att inkludera och främja mångfald i Kalix. Genom att skapa en välkomnande och inkluderande miljö vill vi få människor att välja att stanna kvar i kommunen, men också locka nya företag och invånare till kommunen. Kalix ska vara en plats där alla känner sig hemma och har möjlighet att utvecklas. Föreningslivet i Kalix är starkt och bidrar till en känsla av gemenskap och samhörighet. Kalix kommun erbjuder ett bra kultur-, fritids- och serviceutbud.

När världen förändras med nya res-, flytt- och arbetsmönster har Kalix alla förutsättningar att attrahera nya invånare, företag och besökare. Vi är en kommun som värdesätter samarbete och innovation, och det är viktigt att kommunen tillsammans med företag och föreningar utvecklar Kalix till en attraktiv plats. Att utveckla och stärka Kalix platsvarumärke och attraktionskraft kräver samverkan, målmedvetenhet och långsiktighet.

Hur utvärderas insatsområdet?

- **Positivt flyttningsnetto** (Källa: SCB)
- **Befolkningsförändring i antal invånare under den senaste femårsperioden, procent** (Källa: Kolada)
- **Antal gästnätter** (Källa: Tillväxtverket)

Indikatorerna är i linje med eller har indirekt en koppling till mål 11 i Agenda 2030, som handlar om hållbara städer och samhällen. Befolkningsförändring i antal invånare under den senaste femårsperioden är en indikator som ingår i målområdet.